

ת"פ 26389/09/16 - מדינת ישראל נגד אלכסנדר ניקונוב

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"פ 26389-09-16 מדינת ישראל נ' ניקונוב

בפני בעניין: כבוד השופטת - נשיאה עינת רון
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

אלכסנדר ניקונוב

הנאשם

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד יוסף

ב"כ הנאשם עו"ד שמיר

הנאשם בעצמו

גזר דין

על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן הורשע הנאשם בשתי עבירות של סיוע בצוותא לקבלת דבר במרמה.

החל מיוני 2011 ובתקופה הרלבנטית לכתב האישום, הועסק הנאשם כמפקח בחברות שסיפקו כח אדם בתחום ניקיון והדברה. במסגרת תפקידו עסק הנאשם, בין היתר, בפיקוח על עובדי החברה הספקת ציוד לעבודה השוטפת, ניהול דוחות וסיכום תנאי העסקה וכן שימש הנאשם כאיש קשר של העובדים מול ההנהלה. בחברות אלה הועסקה דקלה דיין כמנהלת חשבונות ובין היתר בתשלום שכר עובדי החברה לרבות, הפקת תלושי שכר, הפקת אישורי מעסיק והעברת דיווחים לרשויות המדינה.

במהלך התקופה הרלבנטית לכתב האישום קשרה דקלה קשר עם אבירם שעמד בראשן של החברות וכן עם אחרים, על מנת לדווח דיווח כוזב באשר להעסקת העובדים ושכרם. כך הופקו תלושי שכר מזוייפים, דווחו דיווחים כוזבים ועוד ועוד. בהסתמך על אלה, הגישו עובדים החברה ואחרים תביעות לגמלאות שונות למוסד לביטוח לאומי וקיבלו סכומי כסף במרמה, כמו כן זכו חלקם לרצף ביטוחי ולזכויות העומדות להם בשל אותו רצף וכיו"ב.

כאמור, החל משנת 2011 הועסק הנאשם כמפקח באותן חברות.

כעולה מפרט האישום הראשון, במסגרת תפקידו, שימש הנאשם כמפקח גם של העובדת מירה גאידקוב. בתאריך 21/1/04 היא הגישה תביעה לביטוח הלאומי לקבלת גימלת הבטחת הכנסה והחלה לקבל גימלה זו. בין השנים 2008-2012 ועל פי הנחיית אבירם, הועסקה מירה מבלי שהונפק לה תלוש שכר ושכרה שולם לה במזומן.

מעת לעת נדרשה מירה להצהיר פרטים בדבר מצבה התעסוקתי לצורך המשך קבלת הגימלה.

בתאריכים 20/5/08 ו-22/5/12 הצהירה מירה הצהרות כוזבות כי אינה עובדת.

בהמשך להנחייתו של אבירם, אפשר הנאשם למירה בשנת 2012 ובידיעת דקלה ואבירה כי היא תמשיך לעבוד בחברה ללא הנפקת תלושי שכר וכי תלושי השכר בשל עבודתה יונפקו על שם קרובת משפחתה. כך תוכל להמשיך לקבל במרמה גימלת הבטחת הכנסה.

קרובת המשפחה ומירה העבירו לנאשם את פרטיה של קרובת המשפחה, לצורך הנפקת תלושי השכר המזוייפים והוא העבירם לדקלה.

בהמשך לכך הנפיקה דקלה תלושי שכר מזוייפים ודיווחה דיווחים כוזבים, שכרה של מירה הועבר לחשבון הבנק של קרובת המשפחה, שהעבירה לה תמורתו במזומן ומירה המשיכה לקבל את הגימלה. קרובת המשפחה, זכתה לרצף ביטוחי.

מפרט האישום השני עולה עניינה של ראיסה גולחובסקי, אשר ביום 22/7/01 הגישה תביעה לקבלת קצבת זיקנה והשלמת הכנסה והחלה לקבל את הגימלה.

בתביעה הצהירה ראיסה כי היא מועסקת בחברת כח אדם סיעודי בשכר ₪ 500 בחודש, המזכה בקבלת הגימלה.

בשנת 2003 החלה ראיסה לעבוד כעובדת ניקיון מטעם החברות שבבעלות אבירם. ילנה היא בתה של ראיסה וסוכם עם האם ועם הבת כי ראיסה תעבוד בחברות ללא תלוש שכר ותלושי השכר יונפקו על שם ילנה, כך שראיסה תוכל להמשיך ולקבל את קצבת הזקנה והבטחת ההכנסה.

כמפורט לעיל, הפרטים הועברו ודקלה הנפיקה תלושי שכר מזוייפים על שם ילנה ודיווחים כוזבים בהתאם.

במהלך השנים 2001-2014 הגישה ראיסה הצהרות חוזרות לבדיקת המשך זכאותה לגימלה ולא דיווחה על עבודתה זו.

מאז החלה הנאשם את עבודתו בחברות בשנת 2011 הוא אפשר את המשך העסקתה של ראיסה בתנאים אלה וסייע בהנפקת תלושי שכר מזוייפים ודיווחים כוזבים, על מנת שתוכל להמשיך ולקבל במרמה גימלה.

מדי חודש קיבל מראיסה דיווחי שעות עבודתה והעבירם לדקלה וקיבל ממנה תלוש שכר מזוייף על שם ילנה, אותו העביר לראיסה וילנה .

שכרה של ראיסה הופקד לחשבון הבנק של ילנה.

על סמך ההצהרות הכוזבות, קיבלה ראיסה במרמה בין החודשים 6/11 עד 2/14 סכום של כ-89,585 ₪. ילנה זכתה בעקבות כך לרצף ביטוחי.

התביעה הדגישה כי במעשיו של הנאשם יש משום פגיעה בקופה הציבורית ובמעוטי היכולת.

אמנם המעשים בוצעו בעיקרם על ידי אבירם ודקלה ועל פי הוראותיהם ואולם בלא מעשיו של הנאשם ולולא הוא לא היו יכולים להתבצע.

התביעה הציגה אסופת פסיקה אשר לפיה לטעמה, נע מתחם הענישה בין מספר חודשי מאסר בפועל ועד שנת מאסר לריצוי בפועל.

התביעה הפנתה לאמור בתסקיר שירות המבחן ולהרחקת הנאשם את עצמו מביצוע המעשים. כן הדגישה כי שירות המבחן לא המליץ על ביטול הרשעתו של הנאשם.

התביעה סבורה כי הנאשם מצוי באותו דרג של דקלה דיין מנהלת החשבונות בחברות ועל כן יש להטיל עליו עונש דומה לזה שהוטל עליה, דהיינו ארבעה חודשי מאסר בפועל שירוצו בדרך של עבודות שירות, מאסר מותנה וקנס בסכום של 4000 ₪.

ב"כ הנאשם פתח את טיעונו בכך שמקרה זה ראוי להסתיים באי הרשעתו של הנאשם. אמנם, כך ציין, שירות המבחן לא המליץ על אי הרשעה, אך ציין בתסקירו כי ההליכים המשפטיים מהווים עבור הנאשם גורם מרתיע ומציב גבול. לטעמו של ב"כ הנאשם אף חלה הגמשה בפסיקה בשנים האחרונות בנושא הפגיעה הממשית בעניינו של הנאשם אותה יש להוכיח על מנת להביא לביטולה של הרשעתו, אולם אישר כי הפסיקה עליה הוא מסתמך אינה של בית המשפט העליון.

ב"כ הנאשם הדגיש כי הנאשם לא שלשל כספים לכיסו ופעל על פי הנחיית מעסיקו. הוא לא היה חלק מהקשר והמיזם שנרקם בחברות אלה לאורך שנים וכל אלה החלו טרם העסקתו. גם בשל אחדות הענישה בכל הנוגע למעורבים אחרים בפרשה זו, יש לנהוג עימו לקולא.

הנאשם בן 41 ללא עבר פלילי ונטל אחריות על מעשיו.

ב"כ הנאשם עתר כאמור, לאי הרשעתו של הנאשם ולחלופין להטלת צו של"צ, שכן הטלת עונש מאסר ולו בעבודות שירות ולו לתקופה קצרה, כך טען, תקטע את עבודתו ואת פרנסתו.

מתסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם עולה כי הוא בן 41 נשוי בשנית ואב לשתי בנות, עובד כעצמאי בניקיון חדרי מדרגות ודירות.

הנאשם התקשה ליטול אחריות על ביצוע העבירות. הוא הביע צער על מעורבותו הפלילית. הוא תאר את עבודתו בחברות וציין כי הוא אדם חרוץ וישר וכי חשד בהתנהלות לא תקינה מצד ההנהלה, אך לא היו לו הוכחות לכך. לדבריו, תפקידו לא כלל קבלת החלטות בנושא שכר והוא צמצם את מעורבותו בעבירות בטענה כי מילא אחר הוראות מנהליו ולא היה מודע למעורבות הפלילית. הוא מסר כי בחר להתפטר מעבודתו לאחר חשיפת העבירות מתוך הבנה כי נטל חלק באירוע פלילי ותאר כי מצבו הרפואי והנפשי הורעו בשל תחושת הלחץ והבושה.

שירות המבחן התרשם כי מדובר בנאשם נעדר הרשעות קודמות, אשר תפקודו תקין דרך כלל. עם זאת, בתקופה הרלבנטית על באופן בעייתי תוך עצימת עיניים כשהתקשה להפעיל שיקול דעת ולהציב גבול לעצמו ולסביבתו.

שירות המבחן העריך כי הסיכון להישנות העבירות נמוך.

שירות המבחן סבור כי הטלת עונש מאסר בדרך של עבודות שירות תקטע את ההליך השיקומי בו נתון הנאשם, דהיינו, השקעת כוחותיו במסגרת התעסוקתית וניהול אורח חיים תקין ויציב.

על כן המליץ שירות המבחן על הטלת צו של"צ.

באשר לביטול הרשעתו של הנאשם, ציין כי הנאשם שסר כי כיום אין השלכות קונקרטיות להרשעה על תפקודו התעסוקתי. על כן ובהתחשב בבעייתיות העולה מגישתו כלפי העבירות וקשייו לקבל אחריות, לא התקיימו התנאים לסיום ההליך באי הרשעה.

אדון תחילה בטענה כי יש לסיים את ההליך בעניינו של הנאשם בביטול הרשעתו.

ההלכה היא כי משהוכח מעשה עבירה הרי שיש להרשיע את מבצעו בדין. רק במקרים חריגים ויוצאי דופן ניתן יהיה להימנע מכך. בהלכת כתב נקבעו המבחנים לכך, מדובר בשני מבחנים שהם מצטברים זה לזה.

המבחן האחד הוא כי האינטרס הציבורי שבענישה לא ייפגע באופן משמעותי מאי הרשעתו של הנאשם והמבחן האחר והמצטבר לו כי עתידו של הנאשם ושיקומו ייפגעו באופן משמעותי בשל הרשעתו.

(בעקבות הלכת כתב ראה גם: ע"פ 5102/03 מ"י נ. קליין; ע"פ 6 3301/0 ביטי נ. מ"י ועוד ועוד).

לא אחת נקבע על ידי בית המשפט העליון כי יש להוכיח פגיעה ממשית ועכשווית בעתידו של הנאשם ובשיקומו ואין די בהעלאת אפשרות ערטילאית ועתידית. כך נקבע, בין היתר, גם בע"פ 8518/12 צפורה נ. מ"י.

לא כך בענייננו. הנאשם, נעדר הרשעות קודמות ואמנם הודה באשמה ועושה דרך על מנת לנהל אורח חיים נורמטיבי ואולם אלו אינם המבחנים שקבע בית המשפט העליון בהלכות אשר יצאו מלפניו ונתונים אלה הם הנתונים המלווים רבים מן הנאשמים המובאים בפני בתי המשפט, ובכל זאת ההלכה היא כי רק במקרים יוצאי דופן וחריגים עד מאוד יש להימנע מהרשעה, או כפי שנאמר בהלכת ציפורה הנזכרת:

"בשורה ארוכה של פסקי דין, נקבע כי הימנעות מהרשעה של מי שאשמתו הוכחה הינה בגדר חריג שבחריגים. בפסקי דין אחרים נאמר כי הימנעות מהרשעה תעשה רק במקרים יוצאי דופן".

בענייננו לא הוכיח הנאשם כי קיימת פגיעה קונקרטיה ועכשווית בעתידו ועל כן על המבחן השני אין הוא עונה.

גם על המבחן הראשון, שעניינו האינטרסים הציבוריים אין הנאשם עונה.

מדובר בסיוע להונאת הרשויות באשר לשתי מקבלות גימלה, לאורך זמן ובמעשים חוזרים ונשנים.

הגם שהעבריינים העיקריים בפרשה זו, הם המנהלים של הנאשם ואלה שיזמו אירועים אלה, עוד טרם העסקתו בחברות, ואולם הנאשם היה שותף מלא למעשים ולא רק בידיעה, אלא גם במעשים, ולא יוכל להסתתר מאחורי הטענה שנמסרה בתסקיר שירות המבחן ולפיה לא ידע כי מדובר במרמה והונאה. הנאשם ידע בבירור כי זהות הנרשמות בתלושי השכר אינה זהה לפרטי המועסקות בפועל והמשיך במעשים, כאמור לעיל, לאורך זמן שוב ושוב, חרף כך.

יש לראות בחומרה את הונאת הרשויות ואת השותפות והסיוע בהונאה ובמעשי הזיוף שנלוו אליהם. יש בכך כדי לקעקע סדרי שלטון תקינים ואף לפגוע פגיעה ממשית בכספי הציבור.

על כן, אין מקרה זה מתאים לבוא בגדרם של המקרים החריגים ויוצאי הדופן בהם ניתן לסיים את ההליך באי הרשעה.

ובאשר לעונש שיש לגזור על הנאשם.

מתחם הענישה שהציגה התביעה ראוי ונכון ואפילו עתירתה לעונש של התביעה במקרה זה יכול היה והיתה נענית, אלא שאחידות הענישה בפרשה זו מחייבת התייחסות אחרת לענייננו של הנאשם.

עיון בגזר הדין של דקלה דיין, הנזכרת לעיל, מנהלת החשבונות של החברות ולטעמי, אחת מהעבריינים העיקריים בפרשה זו, נדונה בהסדר טיעון.

כתב האישום בעניינה תוקן והיא הורשעה ב-13 עבירות של סיוע לקבלת דבר במרמה וב-13 עבירות של זיוף

בצוותא.

העונש שנגזר עליה במסגרת אותו הסדר טיעון היה ארבעה חודשי מאסר בפועל בדרך של עבודות שירות.

לא יכולתי לקבל את טענת התביעה כי יש לגזור גזירה שווה לנאשם ולדקלה.

מעבר לכך שהיא היתה בין יוזמי פרשה זו ומעורבת בה מלכתחילה ולא כנאשם אשר הצטרף לחברות אלה מאוחר הרבה יותר, הרי שהיא אף היתה פעילה הרבה יותר ממנו בהעברת דיווחי הכזב לרשויות וסוף דבר היא אף הורשעה בכל הנוגע לשלושה עשר אירועים, לרבות בעבירות זיוף, בעוד שהנאשם הורשע באשר לשני אירועים בלבד, וללא הרשעה בעבירות זיוף.

על כן ומטעמים אלה בלבד של אחידות הענישה, וגזירת עונשו של כל אחד בפרשה זו על פי מידתו וחלקו בה, אני גוזרת על הנאשם -

חמישה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים, לבל יעבור עבירה כלשהי שעניינה מרמה או הונאה.

קנס בסכום של 2,000 ₪ או 10 ימי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם בארבעה תשלומים חודשיים שווים ורצופים שהראשון בהם ביום 1/2/18 והבאים אחריו בכל 1 לחודש שלאחר מכן. לא ישולם תשלום במועד, יעמוד כל הסכום לפרעון מידי.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, ב' טבת תשע"ח, 20 דצמבר 2017, במעמד הצדדים.